

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 13 oktober 2017
(OR. en)

13200/17

FREMP 113
JAI 903
COHOM 115
DROIPEN 133
ASILE 73
JUSTCIV 241
SOC 640
SCHENGEN 67
EJUSTICE 125
DAPIX 330
ANTIDISCRIM 48
VISA 392
CULT 118

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	12 oktober 2017
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	12913/17
Ärende:	Utkast till rådets slutsatser om tillämpningen av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna under 2016

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om tillämpningen av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som rådet antog vid sitt 3564:e möte den 12–13 oktober 2017.

RÅDETS SLUTSATSER OM TILLÄMPNINGEN AV STADGAN OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA UNDER 2016

I. INLEDNING

1. Rådet erinrar om artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen, där det fastslås att unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa gemensamma värden utgör grunden för Europeiska unionen och våra samhällen. Enligt artikel 51 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) ska unionens institutioner och organ samt medlemsstaterna när de tillämpar unionsrätten respektera de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan.
2. Under 2016 stärktes skyddet för flera rättigheter i stadgan ytterligare genom antagandet av ett antal rättsliga instrument om oskuldspresumtion och rätten att vara närvarande vid rättegången¹, om rättshjälp² och rättssäkerhetsgarantier för barn³ samt införandet av en omfattande uppsättning uppgiftsskyddsbestämmelser på EU-nivå.⁴

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden, EUT L 65, 11.3.2016, s. 1.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder, EUT L 297, 4.11.2016, s. 1.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden, EUT L 132, 21.5.2016, s. 1.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmänna dataskyddsförordningen), EUT L 119, 4.5.2016, s. 1. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

3. Rådet bekräftar att grundläggande rättigheter till fullo behöver införlivas i utarbetandet och bedömningen av EU-lagstiftning och EU-politik inom alla politikområden. Det erinrar om rådets riktlinjer om metoder för att kontrollera förenligheten med de grundläggande rättigheterna i rådets förberedande organ⁵, som syftar till att öka beaktandet av grundläggande rättigheter i de lagstiftande och politiska beslutsprocesserna.
4. Rådet ser positivt på kommissionens rapport från 2016 om tillämpningen av stadgan⁶ samt rapporten om de grundläggande rättigheterna 2017⁷ från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (nedan kallad *byrån för grundläggande rättigheter*). I dessa rapporter understryks det senaste årets framsteg och de återstående utmaningarna vad gäller den faktiska tillämpningen av stadgan i EU och medlemsstaterna.
5. Rådet noterar kommissionens förslag om inrättande av en europeisk pelare för sociala rättigheter⁸, i vilket man fastställer en ram för framtida åtgärder med avseende på förbättrade lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor samt socialt skydd och social delaktighet, och ser fram emot diskussionerna om förslaget i rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 23 oktober 2017.

II. FÖRVERKLIGANDE AV RÄTTIGHETERNA I STADGAN

6. Rådet är medvetet om att skyddet av de grundläggande rättigheterna är en övergripande fråga som påverkar alla delar av EU:s verksamhet och att det endast kan förverkligas med stöd från och aktivt samarbete mellan alla berörda parter såväl på EU-nivå som på nationell nivå. Rådet erinrar om att det är viktigt att öka medvetenheten bland beslutsfattare, rättstillämpare och rättighetshavarna själva om tillämpningen av stadgan på nationell nivå och EU-nivå. I detta sammanhang understryker rådet behovet av att öka användningen av digitala verktyg som e-juridik och utbytet av bästa praxis.

⁵ Dok. 5377/15.

⁶ Dok. 9511/17.

⁷ Dok. 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Se dok. 8637/17.

7. Rådet är fast beslutet att ytterligare stärka samstämmigheten mellan den interna och externa dimensionen av EU:s politik för grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter⁹.
8. Rådet framhåller den roll som Europeiska unionens domstol spelar för tolkningen och tillämpningen av stadgan i EU, och därigenom för förverkligandet av rättigheterna i stadgan.
9. Rådet är medvetet om att byrån för grundläggande rättigheter, i enlighet med vad som fastställs i inrättandeförordningen¹⁰, har spelat en viktig roll genom att tillhandahålla evidensbaserad rådgivning och sakkunskap om de grundläggande rättigheterna under de senaste tio åren. Rådet uppmuntrar byrån att stärka detta åtagande genom sin roll som insamlare av uppgifter om de grundläggande rättigheterna samt genom främjande av synergier och samarbete mellan nätverk av regeringars kontaktpunkter, nationella människorättsinstitutioner, organisationer i det civila samhället och medborgare. Rådet uppmanar byrån att samarbeta med medlemsstaterna för att underlätta utbytet av god praxis, verktyg och metoder för tillämpning av stadgan och information om grundläggande rättigheter, värderingar och friheter.
10. Inom ramen för folkrätten, EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen spelar organisationerna i det civila samhället en viktig roll när det gäller att främja och genomföra de grundläggande rättigheterna på plats och fungera som övervakare samt för att öka medvetenheten om de grundläggande rättigheterna bland rättighetshavarna och stödja dem i deras ansträngningar för att utöva och försvara sina rättigheter. För att organisationerna i det civila samhället ska kunna fullgöra sina uppgifter måste de ges möjlighet att utföra sitt arbete.

⁹ I linje med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019).

¹⁰ Rådets förordning (EG) nr 168/2007 om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, EUT L 53, 22.2.2007, s. 1.

a) Inre säkerhet

11. Rådet upprepar att säkerhet och respekt för de grundläggande rättigheterna är samstämmiga och kompletterande politiska mål.
12. I detta sammanhang betonar rådet vikten av rätten till integritet och rätten till skydd av personuppgifter inom ramen för uppföljningen av arbetet i expertgruppen för informationssystem och interoperabilitet, i linje med rådets slutsatser av den 9 juni 2017 om vägen till ett förbättrat informationsutbyte och säkerställande av interoperabiliteten mellan EU:s informationssystem¹¹.

b) Asyl och migration

13. Rådet inser behovet av respektera de grundläggande rättigheterna för migranter, asylsökande, flyktingar och personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, även vid akuta utmaningar på migrations- och asylområdet. Rådet instämmer i att EU-åtgärder och nationella åtgärder särskilt bör beakta den stora risken för övergrepp och utnyttjande, till exempel av människosmugglare och människohandlare, och att kvinnor och barn löper större risk att utsättas för våld och diskriminering.¹²

¹¹ Dok. 10151/2017.

¹² Se till exempel de aktuella slutsatserna från rådet och medlemsstaterna om skydd av migrerande barn (dok. 10085/17) samt kommissionens meddelande *Att skydda migrerande barn* av den 12 april 2017 (COM (2017) 211).

c) Barnets rättigheter

14. Rådet framhåller hur viktigt det är att barn skyddas och att principen om att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn respekteras.
15. Rådet understryker att samarbete och dialog med aktörer är avgörande för att respekten för barnets rättigheter ska säkerställas, framför allt genom utbyte av god praxis, vilket bör utvecklas ytterligare. Rådet erinrar om det årliga forumet för barnets rättigheter, medlemsstaternas informella expertgrupp om barnets rättigheter och kommissionens initiativ för att inrätta ett europeiskt nätverk för vårdnadshavarskap.

d) Bekämpande av rasism och främlingsfientlighet

16. Rådet välkomnar de åtgärder som samordnats av kommissionens högnivågrupp för bekämpande av rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans. Till dessa hör uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet¹³, ökat stöd till offren, utveckling av metoder för registrering och insamling av uppgifter om hatbrott, bekämpande av olaglig hatpropaganda på nätet, främjande av mediekompetens och kritiskt tänkande samt ökad interkulturell förståelse genom utbildning. Den konferens om motbilder och olika sätt att stödja civilsamhället med verkningsfulla positiva budskap mot hatpropaganda på nätet som det maltesiska ordförandeskapet anordnade den 6–7 april 2017 bekräftade mot denna bakgrund behovet av mer samarbete och engagemang från alla aktörer på detta område – medier, internetplattformar och offentliga myndigheter.
17. Rådet ser fram emot att ta del av resultaten av den EU–Midis II-undersökning som Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter har genomfört för att bedöma framstegen under de senaste fem åren när det gäller skyddet av grundläggande rättigheter för personer med invandrarbakgrund eller etnisk minoritetsbakgrund.

¹³ Tillgänglig på följande adress:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Våld mot kvinnor

18. Rådet välkomnar att kommissionens seminarium 2017 om grundläggande rättigheter handlar om främjandet av kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan könen som ett tillfälle att diskutera kvinnors ekonomiska och politiska egenmakt, kvinnors rättigheter i det offentliga och privata livet och kampen mot alla former av våld mot kvinnor, där det sistnämnda även kommer att vara temat för riktade insatser under hela året.¹⁴
19. Rådet har upprepade gånger bekräftat sitt engagemang för att förhindra och få slut på alla former av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Här erinrar rådet om sina nyligen antagna beslut¹⁵ om undertecknande av konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen) och den därigenom uttryckta avsikten att gå vidare med ingåendet av konventionen. Rådet uppmanar de medlemsstater som ännu inte har ratificerat konventionen att göra det.

f) Mediepluralism

20. Rådet uppskattar att mediepluralism och demokrati stod i centrum både för 2016 års seminarium om grundläggande rättigheter och de därefter planerade uppföljningsinsatserna. Rådet uppskattar att det estniska ordförandeskapet fortsatt inriktade sig på denna fråga vid det informella expertseminarium om mediepluralism och rättsstatsprincipen i den digitala tidsåldern som hölls den 12 juli 2017 inför rådets årliga rättsstatsdialog.

¹⁴ Se https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_sv

¹⁵ Rådets beslut (EU) 2017/865 och rådets beslut (EU) 2017/866.

g) EU:s anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Rådet vidhåller sitt engagemang för EU:s anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, vilken kommer att stärka unionens gemensamma värden, effektivisera EU:s lagstiftning och göra skyddet av de grundläggande rättigheterna i Europa enhetligare. Rådet uppmanar kommissionen att snabbt färdigställa sin analys av de rättsliga frågor som domstolen har tagit upp, så att rådet kan fortsätta behandlingen.
